

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Самошкіна Ірина Дмитрівна кандидат економічних наук, доцент
Сумський національний аграрний університет, Україна

Свинаренко Віталій Вікторович здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти Сумський національний аграрний університет, Україна

З'ясовано сутність управління фінансовими результатами підприємства, досліджено фактори, під впливом яких формується фінансовий результат господарюючого суб'єкта, представлені методики, за допомогою яких підприємство зможе виконати поставлені завдання для покращання фінансових результатів своєї діяльності.

Однією з основних цілей комерційних організацій, які мають різні організаційно-правові форми, працюють у різних секторах економіки та незалежно від їх обсягу, вважається отримання вигоди або позитивного фінансового результату діяльності. Без отримання вигоди підприємство неспроможне удосконалюватися на ринку. Отже, оптимізація фінансового результату має вирішальне значення для будь-якого суб'єкта господарювання.

Отримання високих фінансових результатів є основною метою діяльності кожного суб'єкта господарювання. У фінансових результатах знаходять пряме відображення всі сторони діяльності підприємства: рівень його технології та організації виробництва, ефективність системи управління, контроль рівня витрат та рівня реалізаційних цін, особливості господарського механізму та державне регулювання розвитку певної галузі, враховуючи її значення у розвиток економіки нашої країни.

Термін «фінансовий результат» завжди змінюється і доповнюється у зв'язку з тим, що економіка постійно розвивається. У всьому світі ще не з'явилося єдиного поняття та думки щодо економічного визначення фінансового результату. Науковці у сфері економіки, фінансів, бухгалтерського

обліку, юридичних наук приділяють увагу конкретним особливостям та змісті фінансового результату підприємства.

Зазначимо, що категорія «фінансовий результат» найчастіше трактується як різниця між доходами та витратами, прибуток (збиток), підсумок (результат), приріст (зменшення) капіталу. Тобто поняття фінансового результату можна розуміти як узагальнену характеристику, що відображає:

- рівень ефективності використання залученої ресурсної бази;
- якість і результативність прийнятих управлінських рішень;
- рівень реалізації потенціалу підприємства в його економічному зростанні [1].

Фінансовий результат гарантує фінансову стабільність підприємства та забезпечує всебічність її фінансової незалежності. Ефективність компанії, збільшення та зміцнення її конкурентних позицій на ринку залежить від її рівня[2].

Фінансові результати підприємства відображають співвідношення між доходами та витратами організації. Прибуток – це позитивний фінансовий результат, що характеризує перевищення доходів витрат. Збиток – це негативний фінансовий результат, що відображає перевищення видатків над доходами.

Загальний фінансовий результат виробничої та комерційної діяльності компанії представляє собою суму результату (прибутку або збитку) від продажу продукції, товарів (робіт, послуг), результату (прибутку або збитку) з фінансової діяльності (відсоток отримано та сплачено), операційна діяльність (доходи та витрати), доходи та витрати, що виникають в результаті інших позареалізаційних операцій.

В остаточному підсумку, при розрахунку даних показників підприємством за звітний період виявляється або прибуток, що розподіляється на різні цілі згідно з встановленою політикою організації, або збиток, який сигналізує про необхідність перегляду такої політики.

Фінансові результати діяльності фірми визначаються сумою отриманого

прибутку та рівнем рентабельності [3]. Показники рентабельності відбивають ефективність роботи підприємства загалом, дохідність різних напрямів діяльності (виробничої, підприємницької, інвестиційної), окупність витрат. Вони відповідають на питання скільки компанія отримає прибутку за кожен карбованець вкладених коштів.

Прибуток компанії виходить в основному від продажу продукції та інших видів діяльності (участь у сільськогосподарському співробітництві, оренда землі та нерухомості, машин та обладнання, дохід від цінних паперів тощо).

Одним із об'єктивно-орієнтованих принципів діяльності будь-якого комерційного підприємства є максимізація позитивного фінансового результату, який виражається величиною прибутку, отриманого на основі результатів робіт періоду, що розглядається.

Рівень фінансових результатів безпосередньо впливає на: рівень стабільності компанії на ринку; мотиваційну поведінку потенційних інвесторів; ступінь повернення вкладеного капіталу; рівень ліквідності та платоспроможності підприємства; можливість соціального розвитку співробітників.

Недостатньо розглядати прибуток виключно з погляду визначення економічної категорії та її функцій. Для більш повного опису прибутку її слід представити як показник, який є одночасно ефективним і кількісним: ефективний – вказує на скільки ефективно використовуються ресурси компанії, а також результати діяльності фірми; кількісний – це різниця між ціною та вартістю товару, між обсягом продажу та вартістю.

Роль прибутку та можливість її використання можна визначити функціями, які вона виконує на підприємстві: стимулюючу, відтворювальну, контрольну.

Зміст функції стимулювання прибутку полягає у тому, що є одночасно фінансовим результатом та основним джерелом фінансових ресурсів для підприємства. Вживаються заходи щодо розширення виробничої діяльності, наукового, технічного та соціального розвитку компаній, а також матеріального

стимулювання працівників на основі частки чистого прибутку, що залишається, доступною компанії після сплати податків та інших обов'язкових платежів.

Відтворювальна функція одна із джерел фінансування розширеного відтворення. Прибуток вважається основним джерелом фінансування виробництва та витрат на соціальний розвиток організації (прибутковий податок є найважливішим елементом державних доходів бюджету).

Контрольна функція одна із основних показників результативності господарської діяльності організації. Прибуток характеризує економічний ефект, отриманий внаслідок функціонування організації.

Головним аспектом розподілу прибутку вважається визначення частки поділу прибутку на капіталізовану та споживану частини, що встановлюється відповідно до установчих документів, інтересів засновників, а також визначається на основі стратегії розвитку бізнесу.

Звичайно, управління прибутком передбачає такий вплив на фінансові та економічні фактори організації, які, по-перше, збільшать прибутки і, по-друге, скоротять витрати.

Отже, щоб забезпечити високу якість роботи, будь-яка компанія намагається підвищити ефективність своєї діяльності за рахунок збільшення прибутку та раціонального використання ресурсів. Тому, одним з актуальних завдань нині є ефективне управління фінансовими результатами підприємства, вивчення механізмів їх формування, методів їх аналізу та планування.

Список літератури

1. Гайбура Ю.А. Аналітичний інструментарій управління фінансовими результатами підприємства в умовах кризи. *Електронне наукове фахове видання Ефективна економіка*. №5, 2021. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2021/105.pdf (дата звернення 20.12.2023)

2. Куцик П. О., Воронко Р. М., Редченко К. І., Воронко О. С. Аналітичне

забезпечення управління формуванням фінансових результатів суб'єктів бізнесу. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2021. № 62. С. 4–11. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/739/702> (дата звернення: 18.12.2023)

3. Самошкіна І.Д., Лепеш Р.М. Теоретичні аспекти управління фінансовими результатами підприємства. *The III International Scientific and Practical Conference «Latest directions of modern science»*, January 23 – 25, Vancouver, Canada. Pp.106-108. URL: <https://eu-conf.com/ua/events/latest-directions-of-modern-science> (дата звернення 15.12.2023)

The essence of the management of the financial results of the enterprise is clarified, a number of factors under the influence of which the financial result of the business entity is formed, methods are presented, with the help of which the enterprise will be able to fulfill the tasks set to improve the financial results of its activity.

Відомості про авторів

а) прізвище, ім'я, по - батькові: Самошкіна Ірина Дмитрівна

б) вчене звання: доцент

в) науковий ступінь: кандидат економічних наук

г) місце роботи: СНАУ, кафедра фінансів, банківської справи та страхування

д) адреса для листування: 40020, м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 160, кафедра фінансів, банківської справи та страхування

а) прізвище, ім'я, по - батькові: Свинаренко Віталій Вікторович

г) місце навчання: СНАУ, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти кафедри кафедра фінансів, банківської справи та страхування

д) адреса для листування: 40020, м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 160, кафедра фінансів, банківської справи та страхування